

Bakış

**Türkiye ve Dünya Ekonomisinde
Makro Gelişmeler**

Sayı 7
Temmuz 2017

kpmg.com.tr

ÇOCUKLAR YAŞAMI DOĞADAN ÖĞRENSİN DİYE DOĞA EĞİTİMİNE DESTEK OL

Eğitim bağışlarınız için

Havale / EFT

İş Bankası TR33 0006 4000 0011 0351 3170 22

İş Bankası Levent Şubesi (1035) Hesap No: 1317022

SMS

TEMA yaz 3464'e gönder

1 SMS = 10 TL

İçindekiler

Dünya

Küresel ekonomide genel görünüm	5
Fed, 10 milyar dolarlık küçülmeye gidecek	6
Euro Bölgesi, büyüme konusunda temkinli	7
Gelişmekte olan ülkelerin performansı düzeliyor	8
Dünya ticareti ilk çeyrekte yüzde 10,1 arttı	9

Türkiye

Türkiye ekonomisinde genel görünüm	11
2017'nin ilk çeyreğinde GSYH yüzde 5 büyüdü	12
Sanayi üretimi artarken Ar-Ge harcamaları düşüyor	13
İstihdam seferberliği olumlu etkisini gösteriyor	14
Vergi gelirleri arttı, bütçe açığı yavaşladı	15
Uluslararası yatırımcının Türkiye'ye ilgisi zayıflıyor	16
Dış ticaret açığı ilk yarıda yüzde 10 genişledi	17
Turizmde gelir artıyor, kişi başı harcama azalıyor	18
Rus turist dönüyor, Avrupalı hala mesafeli	19
Cari açık beklentilerle uyumlu	20
Dış borçtaki artış sürüyor	21
Enflasyon zirveden döndü	22
Merkez'in sıkı duruşu, reel efektif döviz kurunu yükseltti	23
TL, rekor düşük seviyelerden toparlandı	24
Referandum sonrası TL, yüzde 3,8 değerlendirildi	25
Bankacılık sektörüne KGF dopingi	27
Mevduatlardaki artış, kredilerin gerisinde kalıyor	28
Sonuç	29
2017 beklentileri	30
Bakış hakkında	31

Genel değerlendirme

Zorlu geçen 2016 yılından sonra küresel ölçekte olumlu beklentilerle başlayan 2017, geride bıraktığımız ilk yarıda gerek gelişmiş gerekse gelişmekte olan ekonomilerdeki güçlü performanslarla umutları tazeledi. Küresel ekonomideki büyüme eğiliminin yılın geri kalanında da devam etmesi beklenirken, IMF ve OECD gibi uluslararası kurumlar şimdiden 2017'ye ilişkin büyüme beklentilerini yüzde 3,5'e çıkardı.

ABD ekonomisindeki büyüme yüzde 1,2 ile beklentilerin altında kalsa da, ABD Merkez Bankası (Fed) Haziran'daki toplantısında politika faizlerini 25 baz puan yükselterek ekonomideki yavaşlamanın geçici olacağı mesajını verdi. Avrupa'da ise yoğun geçen bir seçim maratonunun ardından, Fransa'daki seçimleri merkez siyasetçi Emmanuel Macron'un kazanması ve Almanya'da merkez partilerin gücünü koruması ile bölgede politik belirsizliklerin artabileceği endişeleri büyük ölçüde azaldı.

Yılın ilk yarısında Çin ekonomisine yönelik belirsizlikler gündemdeki yerini korurken, ilk çeyrekte yüzde 6,1 büyüyen Hindistan'da büyümenin yılsonunda yüzde 7'yi aşması öngörülüyor. Brezilya ise bir önceki döneme göre yüzde 1 büyüme ile 2 yıl sonra ilk kez artıya geçti.

Türkiye'de 16 Nisan referandumu sonrasında iç talepte artış gözlemlendi. Referandumun geride kalmasının ardından, Türkiye ekonomisine yönelik kısa vadeli riskler yumuşak bir geçişle azalmış durumda. İlk çeyrekte yüzde 5'lik büyüme yakalanırken, ticari kredilerdeki hızlanma ile toplam kredi yıllık büyüme hızı da haziran itibarıyla yüzde 21,8'e ulaştı.

Özetle 2017'nin ilk yarısı, gerek küresel ekonomik işleyiş gerekse Türkiye ekonomisi açısından beklentilerin karşılandığı bir dönem oldu. Yakalanan ivmenin 2017'nin geri kalanında da sürmesi bekleniyor.

İyi okumalar diliyorum,

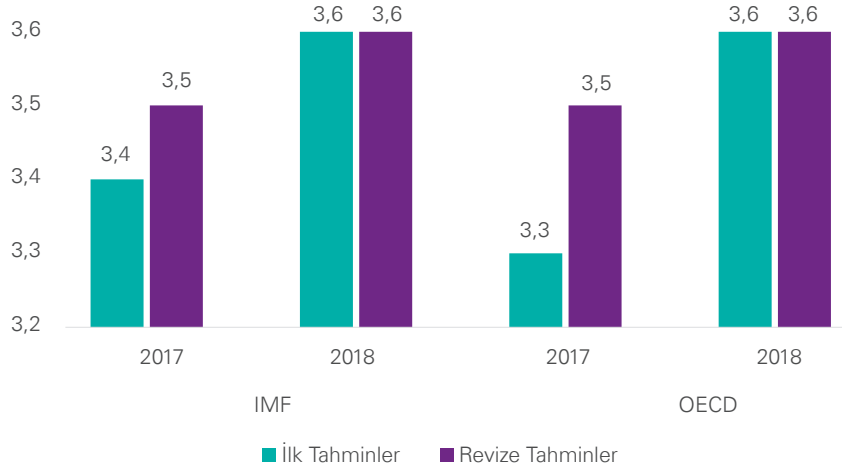
Murat Alsan
KPMG Türkiye Başkanı

Dünya

Küresel ekonomide genel görünüm

- 2017 yılına yüksek politik riskler ve jeopolitik gerilimlerin yol açtığı temkinli beklentilerle başlayan dünya ekonomisi, ilk çeyreği sürpriz güçlü ekonomik aktivite sonuçları ile geride bıraktı. İkinci çeyrekte yayımlanan verilere bakıldığında, gelişmiş ve gelişmekte olan ekonomilerin büyüme görünümündeki olumlu seyrin süreceği anlaşıyor.
- Gelen veriler ışığında, birçok uluslararası kuruluş 2017 yılına ilişkin öngörülerini yukarı yönlü güncelledi. Uluslararası Para Fonu (IMF) 2017 büyümesini yüzde 3,4'ten yüzde 3,5'e revize ederken, OECD de 2017 büyüme tahminini yüzde 3,3'ten yüzde 3,5'e yükseltti. Her iki kurum da 2018 öngörüsünü yüzde 3,6'da sabit tuttu.
- Yüksek seviyedeki jeopolitik belirsizlikler, orta ve uzun vadede küresel ekonomi üzerindeki risklerin önemini koruduğu yönündeki görüşleri destekliyor. Enflasyonu etkileyen faktörlerdeki gelişmeler ise, büyümedeki dönemsel olumlu seyrini teyit ediyor. Buna karşın, gıda ve enerji dışındaki enflasyon bileşenleri, büyümedeki hızlanmanın sınırlı kalabileceğine işaret ediyor.
- Küresel piyasalar için dünyanın güçlü ekonomileri olan Fransa, İngiltere ve Almanya'daki seçimlerden çıkacak sonuçlar önemliydi. Avrupa'da yapılan seçimler, bölgeye yönelik politik risklerin sene başında endişe edildiği kadar yüksek olmadığını ortaya koydu. Öte yandan geçtiğimiz günlerde özellikle ABD'de yaşanan iç politik tartışmalar, büyüme dostu politikaların uygulanabilirliğine yönelik kaygıları artırdı.

Dünya Büyümesine Yönelik Tahminler

Kaynak: IMF, OECD

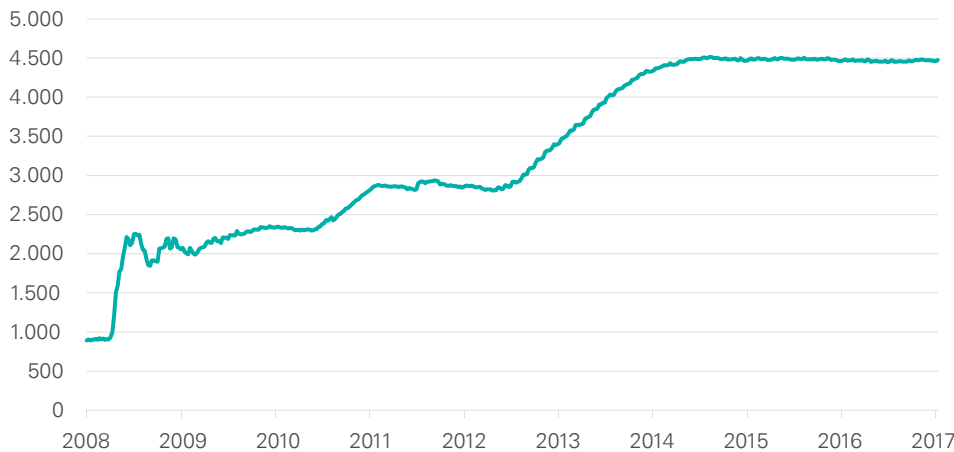
Fed, 10 milyar dolarlık küçülmeye gidecek

- ABD ekonomisi, güven endekslerindeki yüksek seviye ve işgücü piyasasında devam eden toparlanmaya rağmen, ilk çeyrekte yıllıklandırılmış olarak sadece yüzde 1,2 oranında büyüdü. İstihdam ve ücret artış hızları bir miktar ivme kaybetse de ilk çeyreği yüzde 4,5'te tamamlayan işsizlik oranı, mayısta yüzde 4,3'e indi.
- Haziran'daki toplantısında politika faizlerini 25 baz puan yükselterek para politikasında normalleşmeye devam eden ABD Merkez Bankası (Fed), ekonomideki yavaşlamanın geçici olacağını düşünüyor. Fed üyeleri 2017 büyüme öngörülerini bir miktar yukarı revize ederken enflasyon öngörülerini düşürdü. Ülkeden gelen son enflasyon rakamları tahminlerin altında kalarak ılımlı bir seyre işaret etti.
- Bununla birlikte, Fed'in bilançosunu küçültme sürecine ilişkin önemli ayrıntılar geldi. Fed, bilanço küçültmenin ne zaman başlayacağını açıklamasa da nasıl yapacağına ilişkin yol haritasını yayımladı. Bu plana göre Fed ilk etapta, vadesi gelen tahvillerin yerine yenisini almayarak bilançosunda her ay 10 milyar dolarlık küçülmeye gidecek. Zaman içerisinde bilanço küçültmesini hızlandırabilecek. Fed'in bundan sonraki süreçte bir süre için mevcut duruşunu koruyabileceği öngörülüyor.

Dolar Endeksi

Fed'in Bilanço Büyüklüğü (Milyar Dolar)

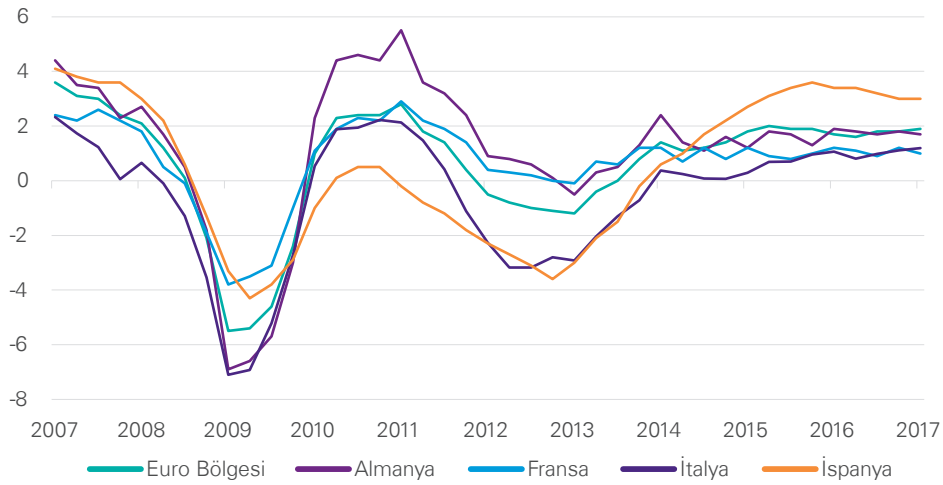

Kaynak: investing.com, fred.stlouisfed.org

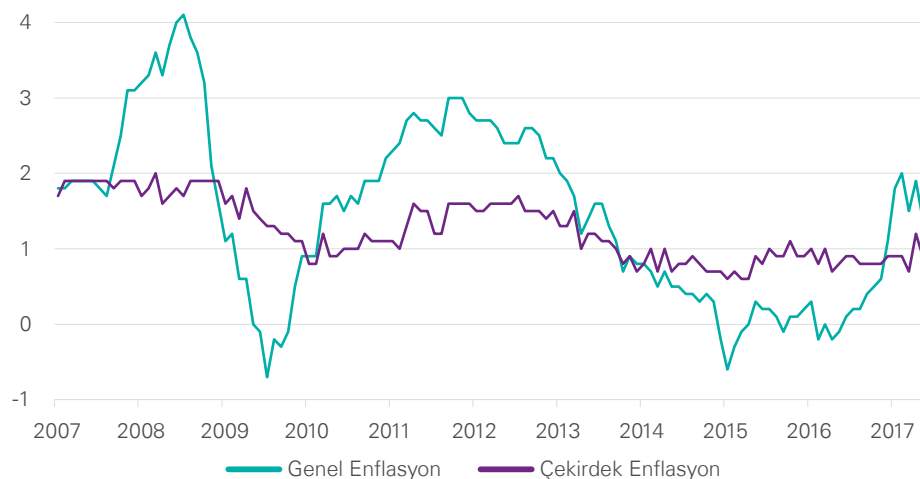
Euro Bölgesi, büyüme konusunda temkinli

- Seçimler nedeniyle ekonomik zorluklarla karşılaşabileceğinden endişe edilen Avrupa ekonomileri, büyüme açısından pozitif sürprizler yapıyor. Fransa'daki seçimleri merkez siyasetçi Emmanuel Macron'un kazanması ve Almanya'da merkez partilerin gücünü koruması bölgede politik belirsizliklerin artabileceği endişelerini büyük ölçüde azalttı.
- İlk çeyrekte Euro Bölgesi'nde ekonomik aktivite bir önceki döneme göre yüzde 0,6 genişlerken, yıllık bazda büyüme hızı yüzde 1,9 olarak gerçekleşti. Buna paralel bölgede işsizlik oranındaki kademeli düşüş de devam ediyor. Bölgede işsizlik geçen nisan itibarıyla yüzde 9,3 ile 2009 başlarından bugüne kadarki en düşük seviyesinde.
- Almanya ve Fransa gibi büyük ekonomilerdeki güçlü sonuçlar dikkat çekse de Euro Bölgesi'nde enflasyon bir türlü kalıcı şekilde yükseltilemiyor. Sene başında enerji fiyatlarındaki yükselişlerin etkisi ile toparlanan enflasyon, ikinci çeyrekte dalgali bir seyir izledi ve mayıs ayında yüzde 1,4'e geriledi. Gıda ve enerji dışındaki çekirdek enflasyon da yüzde 1'in altında kaldı. Avrupa Merkez Bankası (ECB) enflasyondaki zayıflıktan dolayı, büyümedeki kısa dönemli olumlu tabloya temkinli yaklaşıyor.
- İngiltere'de Başbakan Theresa May, haziran ayı başındaki erken seçimden AB'den çıkış sürecinde ihtiyaç duyacağı desteği bulamadı. İşçi Partisi oylarını ciddi biçimde artırırken, meclis çoğunluğunu kaybeden Muhafazakar Parti, Kuzey İrlanda Ulusal Birlik Partisi ile koalisyon kurdu. İngiltere'de ilk çeyrekte ekonomik aktivite bir önceki döneme göre yüzde 0,2 genişlerken, büyüme yıllık bazda yüzde 2,0 olarak gerçekleşti.

Euro Bölgesi GSYH Yıllık Büyüme Oranları (%)

Euro Bölgesi Yıllık Enflasyon Oranları (%)

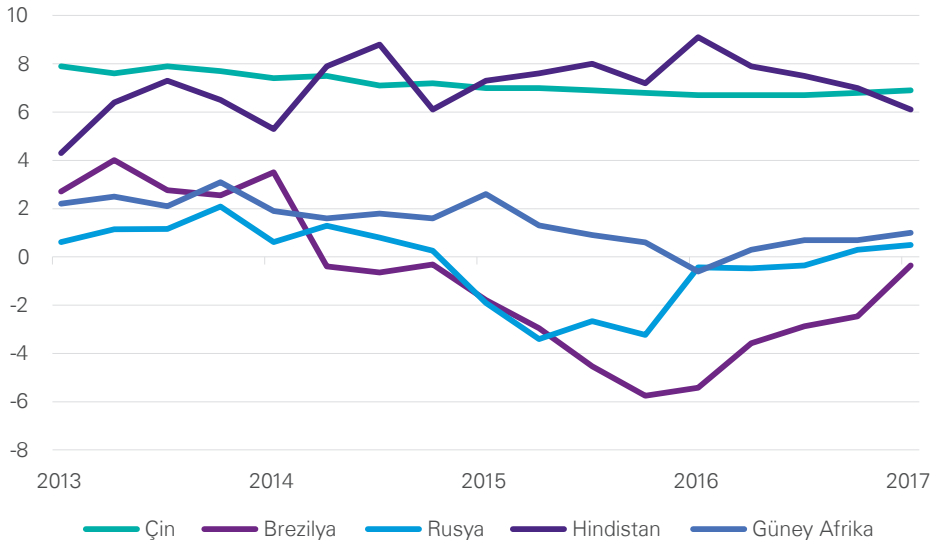

Kaynak: Eurostat

Gelişmekte olan ülkelerin performansı düzeliyor

- Gelişmekte olan ülkelerin büyüme performansları düzeliyor. 2017 ilk çeyrekte yıllık bazda yüzde 6,9 büyüyen Çin'de enflasyon kademeli bir şekilde geriliyor. Bununla birlikte, uluslararası kredi derecelendirme kuruluşu Moody's, Mayıs ayı sonunda Çin'in kredi notunu düşürdü. Çin'in yerli ve yabancı para cinsinden kredi notunun "Aa3"ten "A1" seviyesine düşürüldüğünü duyuran Moody's, görünümün de negatiften durağana çekildiğini bildirdi. Moody's'e göre geçen yıl yüzde 6,7 büyüyen Çin ekonomisinin, gelecek beş yılda büyümesinin yüzde 5 civarına gerilemesi sürpriz olmayacak.
- Çin ekonomisine yönelik belirsizlikler gündemdeki yerini korurken, diğer birçok gelişmekte olan ekonomide ise ticaret ortağı gelişmiş ekonomilerdeki toparlanmaya paralel büyüme devam ediyor. 2017 ilk çeyrekte yüzde 6,1 büyüyen Hindistan'da büyümenin yılsonunda yüzde 7'yi aşması öngörülüyor.
- Politik belirsizliklerin yeniden yükseldiği Brezilya'da ekonomik aktivite dış talebin desteği ile bir önceki döneme göre yüzde 1,0 ile iki yıl sonra ilk kez büyüdü. Rusya'da ise ilk çeyrek büyümesi yüzde 0,5'te sınırlı kalsa da yılın ilerleyen döneminde kademeli olarak toparlanacağı tahmin ediliyor.

GSYH Yıllık Büyüme Hızları (%)

Kaynak: IIF

Dünya ticareti ilk çeyrekte yüzde 10,1 arttı

		İhracat		İthalat	
		2017 İlk Çeyrek	2017 Nisan	2017 İlk Çeyrek	2017 Nisan
	Dünya	%10,1	%2,7	%11,1	%3,8
	ABD	%7,5	%4,3	%7,2	%7,0
	Çin	%8,2	%8,0	%24,1	%11,9
	Avrupa	%6,8	%-6,5	%6,5	%-5,6
	Rusya	%36,0	%20,0	%25,9	%19,6

Kaynak: Dünya Ticaret Örgütü

- Dünya Ticaret Örgütü'nün verilerine göre ilk çeyrekte geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 10,1 artan küresel ihracat, nisan ayında yavaşlayarak yıllık bazda yüzde 2,7 artış kaydetti. Bu yavaşlamada, AB ihracatındaki yüzde 6,8'lik daralma etkili oldu. Aynı dönemde ABD yüzde 4,3, Çin yüzde 8, Rusya ise yüzde 20 ihracat artışına imza attı.
- Gelişmiş ekonomilerdeki toparlanma eğilimleri, gelişmekte olan ekonomilere olan sermaye akımını olumlu etkiledi. Uluslararası Finans Enstitüsü'nün (IIF) aylık verilerine göre, bu ülkelere 2017'nin ilk beş ayında toplamda 139,6 milyar dolar tutarında sermaye girişi gerçekleşti. Yıl genelinde sermaye girişlerinin, jeopolitik belirsizliklerden dolayı oynaklık gösterse de güçlü kalmaya devam edeceği tahmin ediliyor.
- Finansal piyasalar, ikinci çeyrek ortalarında ulaştığı rekor seviyelerinden bir miktar gerilemeye başladı. 2017'nin kalan dönemi için temkinli yaklaşımların korunması gerektiği görülüyor. Özellikle gelişmekte olan ekonomilerin finansal varlıklarında daha güçlü bir seyir hakim olurken, gelişmiş ekonomilerin finansal varlıklarının performansı görece daha zayıf kaldı.
- Petrol İhraç Eden Ülkeler Örgütü (OPEC), geçen yıl aldığı petrol kısıtlaması kararını 9 ay daha uzattı. Mart 2018'e kadar sürecektir kısıtlama kararının ardından, Brent petrol 54 dolar üzerinden 51 dolara kadar geriledi. Öte yandan ABD Başkanı Donald Trump'ın 2018 bütçe teklifi kapsamında ülkenin stratejik ham petrol stoklarının yarısını satmayı planlıyor oluşu, OPEC üyesi ülkelerde memnuniyetsizlik yaratmış durumda. ABD'nin 2018 mali yılı bütçe tasarısına göre, ülkenin stratejik ham petrol stoklarının ekim ayında başlayacak 2018 mali yılından itibaren gelecek 10 sene içinde kademeli olarak satılması planlanıyor. Bu gelişmeler ham petrol fiyatlarında yeni düşüşleri tetikliyor.

Türkiye

Türkiye ekonomisinde genel görünüm

- Cumhurbaşkanlığı sistemine geçişin bıçak sırtı bir sonuçla kabul edildiği referandumun geride kalmasının ardından, Türkiye ekonomisine yönelik kısa vadeli riskler yumuşak bir geçişle azaldı. Referandumdaki tablo yeni bir politik belirsizlik oluşturabilecek erken seçim olasılığını azaltırken, hükümet ekonomiyi hızlandırmaya odaklandı.
- İlk çeyrekte yıllık bazda yüzde 5,0 oranında büyüme yakalandı. Aynı zamanda dış politik aktörlerle gerilim kısa vadeli olarak azalırken ekonomik öncelikler temelinde her iki taraf da daha yapıcı bir dil kullanmaya başladı. Hükümetin 2016 sonlarına doğru aldığı tedbirlerin etkisi görülmeye başlarken, veri akışı orta vadede makroekonomik açıdan en kötünün geride kalmış olabileceğine işaret ediyor. Hükümet harcamalarının ve iç tüketimi destekleyici bazı tedbirlerin etkisi, ilk çeyrekteki güçlü iç tüketim ile kendini gösterdi.
- Kredi Garanti Fonu (KGF) reel sektör içinde özellikle krediye erişimde güçlük çeken küçük ve orta ölçekli işletmelere nefes aldırdı. Bankacılık sektöründe büyüme hızlanırken karlılığa ciddi katkı geldi. Sektörde ticari kredilerdeki hızlanma ile toplam kredi yıllık büyüme hızı haziran başında yüzde 21,8'e ulaştı. Bu sayede ikinci ve üçüncü çeyrekte de yatırım ve büyüme rakamlarında da güçlü sonuçlar elde edilebileceği düşünülüyor.
- Küresel finansal piyasalardaki destekleyici eğilim ile birlikte ekonomideki dayanıklılık Türk finansal varlıklara olan ilgiyi artırdı. Böylece Türk Lirası mart sonundan haziran ortasına kadar yüzde 3,8 oranında değer kazanırken hisse senetleri piyasaları yüzde 10,5 yükselerek dünya genelinde en iyi performans sergileyen finansal varlıklardan biri oldu.

Yıllık Büyümeye Katkıları

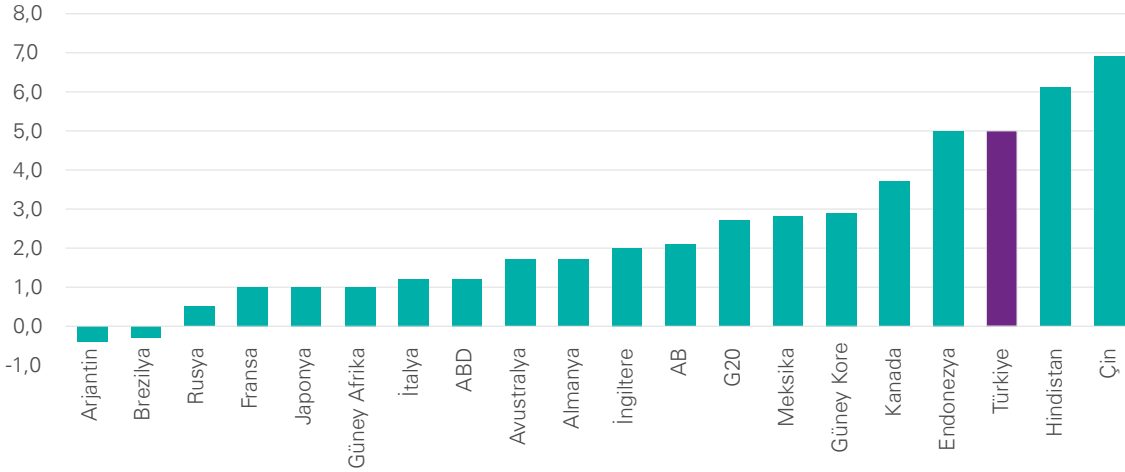

Kaynak: TÜİK

2017'nin ilk çeyreğinde GSYH yüzde 5 büyüdü

- Türkiye ekonomisi 2017'nin ilk çeyreğinde bir önceki yılın aynı dönemine göre yüzde 5 ile beklentilerin üzerinde büyüdü. Bu performans ile G20 ülkeleri arasında en hızlı büyüyen 3. ekonomi oldu. Takvim etkisinden arındırılmış verilerde yıllık büyüme hızı yüzde 4,7 olurken, mevsimsellikten arındırılmış veriler ekonomik aktivitenin bir önceki döneme göre yüzde 1,4 büyüdüğüne işaret etti. Özel sektör tüketim harcamaları öncü verilerden gelen işaretlerin çok ötesinde yüzde 5,1 büyürken toplam stok değişimi hariç iç talebin büyümeye katkısı 5,1 puan oldu.
- Gerek sanayi üretimi gerekse perakende satış gibi aylık açıklanan veriler, iç talepte özellikle de hane halkı tüketim harcamalarında kırılganlıkların devam ettiğine işaret ediyor. Yatırımlardaki artış ise yüzde 2,2'de sınırlı kalırken, bazı imalat sanayi sektörlerinde kapasite kullanım oranında gelinen yüksek seviyeler yatırımların önümüzdeki dönem artabileceğine işaret ediyor. Net dış talepten ilk çeyrekte büyümeye 2,2 puanlık pozitif katkı gelirken, stok değişimleri büyümeyi sınırlayan faktör oldu. Ayrıca ikinci çeyrekte daha çok etkisini gördüğümüz KGF ile hızlanan kredi genişlemesi büyümeyi desteklemeye devam edebilir.
- İkinci çeyreğe ilişkin açıklanan dış ticaret ve sanayi üretimi rakamları net dış talepten pozitif katkının gelmeye devam edeceğine işaret ederken, yurtiçi belirsizliklerin azalması ile büyüme görünümündeki iyileşme belirginleşiyor. Piyasadaki talep artışının önemli bir örneği, demir çelik üreticileri ile inşaat firmaları arasındaki 'fiyat' geriliminde kendini gösterdi. 16 Nisan referandumunun hemen ardından inşaat sektöründe oluşan talep patlaması sonrasında inşaat çeliği fiyatları yüzde 30'a yakın zamlandı. Bu durum inşaatçıların tepkisine neden olurken, ekonomi yönetimi, inşaat çeliği ithalatında uygulanan yüzde 30'luk vergi oranını düşürme kararı aldı.

2017 İlk Çeyrek GSYH Yıllık Büyümeleri (%)

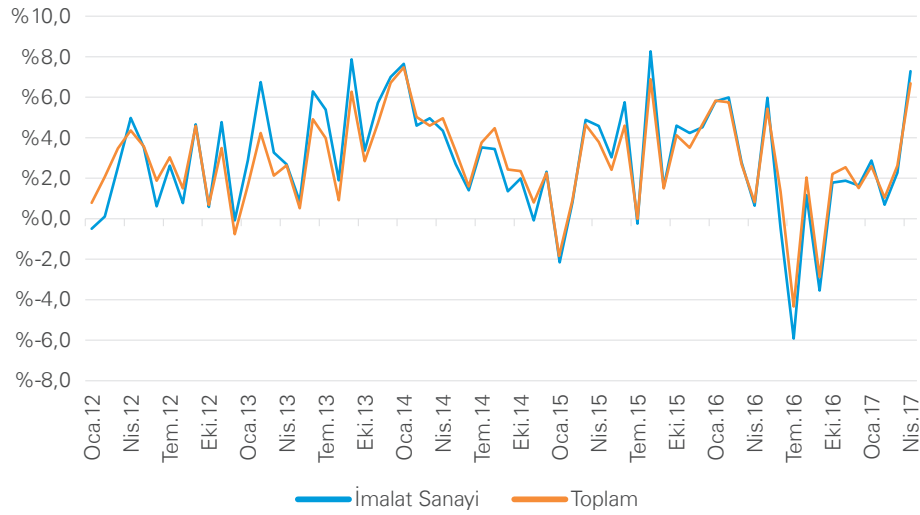

Kaynak: The Economist

Sanayi üretimi artarken Ar-Ge harcamaları düşüyor

- Takvim etkisinden arındırılmış sanayi üretimi endeksi geçen nisanda yıllık bazda yüzde 6,7 artarak 20 ayın en hızlı yükselişini gerçekleştirdi. Açıklanan mevsim ve takvim etkisinden arındırılmış sanayi üretimi de bir önceki aya göre yüzde 2,3 artarak yüzde 0,3 olan beklentileri aştı. İmalat sanayisi PMI ve reel sektör güven endeksi verileri, üretimdeki güçlü seyrin dış talebin de desteği ile devam edebileceğine işaret ediyor.
- İmalat sanayisinin milli gelir içindeki payının hızla geriliyor olması, reel sektör açısından ciddi bir sorun haline gelmiş durumda. 1998'de cari fiyatlarla yüzde 23 olan imalat sanayisinin milli gelir içindeki payı, şu anda yüzde 16,7 seviyelerinde. Bu durum, sanayi sektöründe koşulların iyileştirilmesi ihtiyacının sürmekte olduğunu gösteriyor.
- Hükümetin son yıllarda açıkladığı pek çok Ar-Ge teşvikine rağmen, sanayide Ar-Ge için yapılan harcamalarda düşüş gözleniyor. İstanbul Sanayi Odası (İSO) tarafından her yıl Türkiye'nin en büyük 500 sanayi kuruluşunun açıklandığı İSO 500 araştırmasının 2016 sonuçlarına göre, Ar-Ge harcamalarında yüzde 16,3'lük azalma olduğu kayıtlara geçti. Aynı dönemde Ar-Ge yapan şirket sayısı da 243'ten 239'a düştü.

Sanayi Üretimi Yıllık Değişimler

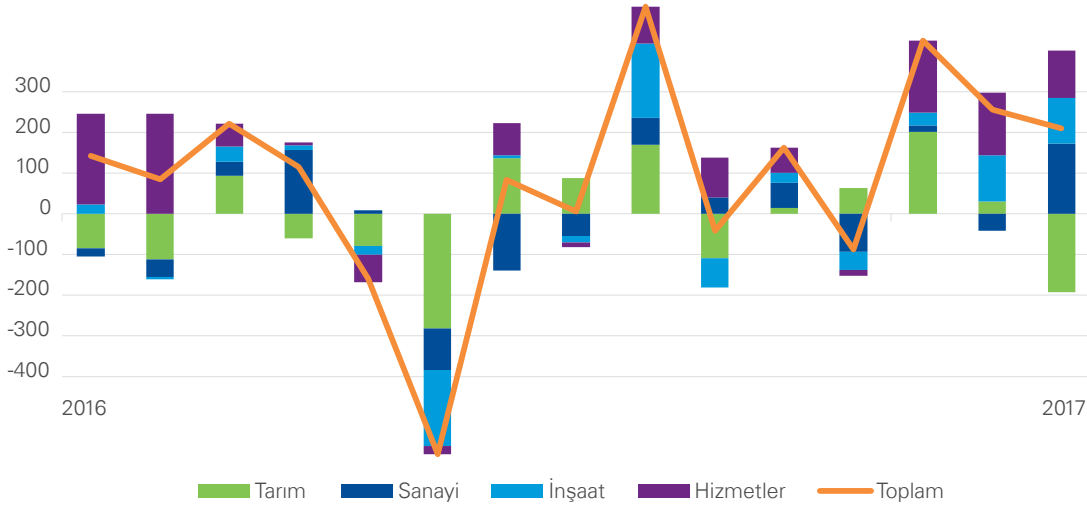
Kaynak: TÜİK

İstihdam seferberliği olumlu etkisini gösteriyor

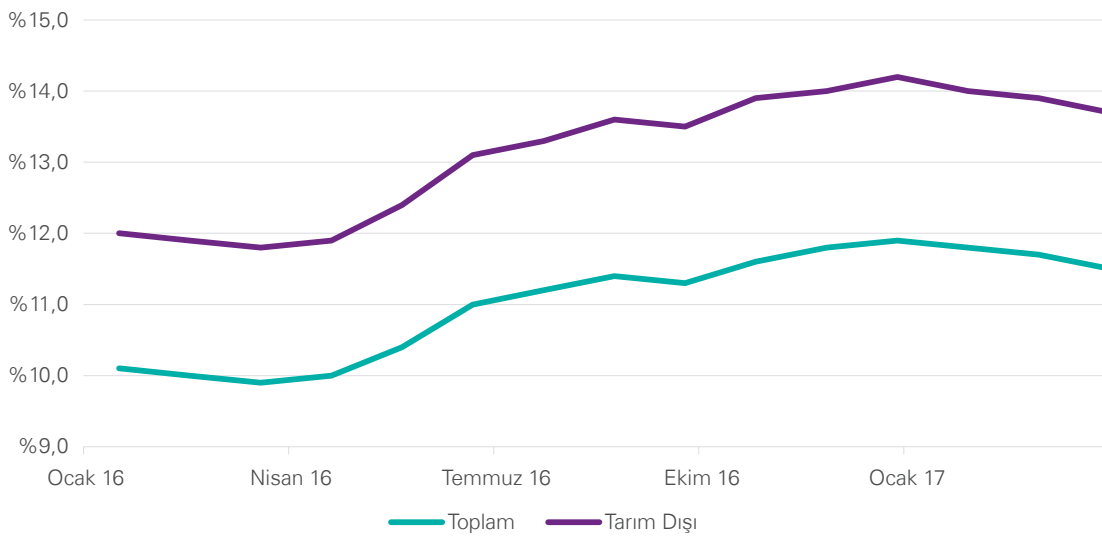
İşgücü piyasasındaki kademeli iyileşme, istihdam seferberliği ve güçlü ekonomik aktivite sayesinde mart döneminde de devam etti. Mevsimsellikten arındırılmış verilere göre, mart döneminde toplam işsizlik oranı yüzde 11,7'den yüzde 11,5'e geriledi. Tarım dışı işsizlik oranı ise yüzde 13,9'dan yüzde 13,7 seviyesine indi.

Tarımdaki 105 bin kişilik istihdam azalışına karşın, tarım dışı sektörlerde genele yayılmış artışlarla 220 bin kişilik istihdam artışı kaydedilmiş oldu. Bu artışta devam eden teşviklerin ve istihdam seferberliğinin etkisinin olduğu söylenebilir. Büyüme ivmesi ile birlikte istihdam artışlarının bir miktar yavaşlayarak da olsa devam edebileceği tahmin ediliyor.

Mevsimsellikten Arındırılmış Sektörel İstihdam Değişimleri (Aylık, Bin Kişi)

Mevsimsellikten Arındırılmış İşsizlik Oranları

Kaynak: TÜİK

Vergi gelirleri arttı, bütçe açığı yavaşladı

- 2016 ikinci yarından bu yana büyümeyi desteklemek üzere kamu harcamaları artırılırken, yeni yılda bazı ürünlerde yapılan KDV indirimleri ve istihdam seferberliği nedeniyle vergi gelirlerinde ciddi kayıplar yaşandı. Bu nedenle ilk çeyrekte merkezi yönetimin bütçe açığı ciddi biçimde genişlemişti. Geçen yıl ilk çeyrek 46 milyon TL fazla veren bütçe dengesi, 2017 ilk çeyrekte 14,9 milyar TL açık verdi. Merkezi yönetim bütçe nisan ve mayıs gerçekleştirmeleri, mali dengedeki bozulmanın duraksadığına işaret ediyor.
- Vergi gelirleri nisan-mayıs döneminde yıllık bazda yüzde 17,7 artarken, toplam gelirlerde yüzde 11,4'lük artış kaydedildi. Faiz dışı harcamalar ise yüzde 21,5 artarken, toplam harcamalar yüzde 18,7 genişledi. Bu sayede bütçe açığı ve faiz dışı fazladaki bozulmanın da bir miktar yavaşladığı görülüyor. Yılın kalan döneminde ise iç talebin gücünü koruması ile vergi gelirlerinin güçlü performansını koruyabileceğini ve mali dengedeki bozulmayı bir miktar frenleyebileceği öngörülüyor. Bu sayede ilk çeyrekte 12 aylık toplamalara göre yüzde 1,7 olarak gerçekleşen bütçe açığının milli gelire oranının yılsonunda yüzde 2 civarında kalması mümkün görülüyor.

Merkezi Yönetim Bütçe Gerçekleşmeleri

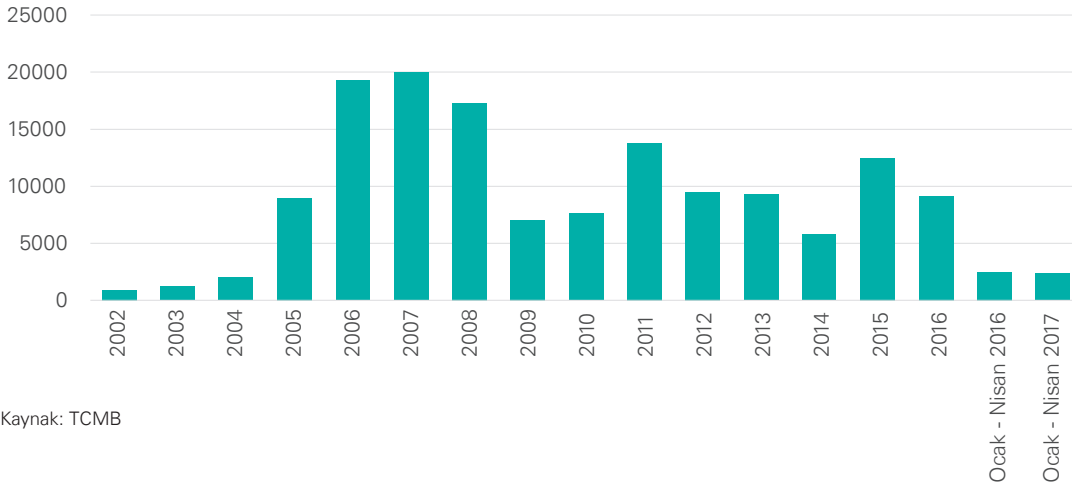
	Mayıs 2017		Ocak - Mayıs 2017	
		Yıllık Değişim		Yıllık Değişim
Gelirler	57,5	% 16,1	255,3	% 10,5
Vergi Gelirleri	50,9	% 20,3	209,6	% 14,3
Harcamalar	51,1	% 11,4	266,8	% 20,2
Faiz Dışı Harcamalar	47,4	% 16,2	241,0	% 21,9
Faiz Giderleri	3,7	% -27,3	25,7	% 6,3
Bütçe Dengesi	6,4	% 74,4	-11,5	% -226,8
Faiz Dışı Denge	10,0	% 15,5	14,2	% -57,2
<i>Sürdürülebilir Denge</i>	<i>3,5</i>	<i>% 125,9</i>	<i>-31,4</i>	<i>% 119,2</i>

Kaynak: T.C. Maliye Bakanlığı

Uluslararası yatırımcının Türkiye'ye ilgisi zayıflıyor

- Birleşmiş Milletler Ticaret ve Kalkınma Konferansı (UNCTAD) tarafından açıklanan Küresel Yatırım Raporu'na göre, Türkiye'ye giren doğrudan yabancı yatırım 2016'da yüzde 31 düştü. Türkiye'nin uluslararası doğrudan yatırımlardan aldığı pay da yüzde 2,3'ten yüzde 1,9'a geriledi. Rapora göre, 2016'da doğrudan yabancı yatırımlar küresel çapta yüzde 2 gerileyerek 1 trilyon 746 milyar dolar oldu.
- Türkiye'nin de aralarında bulunduğu gelişmekte olan ülkelere giren doğrudan yatırımlar ise 2016 yüzde 14'lük düşüşle 646 milyar dolar olarak gerçekleşti. Ancak Türkiye'de bu gerilemenin iki katını aşan bir düşüş yaşandı. Türkiye'ye giren doğrudan yabancı yatırım 2016'da yüzde 31 geriledi ve 17,2 milyar dolardan 11,9 milyar dolara indi.
- İSO 500 içindeki yabancı sermaye paylı kuruluşların sayısı da 2009 yılından bu yana azalma eğiliminde. İSO 500 Büyük Sanayi Kuruluşu içinde yer alan yabancı sermaye paylı kuruluşların sayısı 2000'li yıllarda artış göstererek, 2009'da 153 kuruluşa kadar çıkmıştı. 2009'dan sonra ise her yıl gerileyerek 2016 yılında 123'e kadar düştü.
- 2017'nin ilk 4 ayında doğrudan yabancı yatırımlardaki azalış trendi devam etti. Merkez Bankası Ödemeler Dengesi verilerine göre, 2016'nın ilk dört ayında 2,5 milyar dolar olarak gerçekleşen doğrudan yabancı yatırım girişi, 2017'nin aynı döneminde düşüş trendini sürdürerek 2,4 milyar dolara geriledi. Sürekli ertelenen yapısal reformların bir türlü hayata geçirilmemiş olması ile birlikte, Türkiye'nin son yıllarda yaşadığı terör olayları, 15 Temmuz darbe girişimi ve akabinde ilan edilen OHAL süreci, uluslararası yatırımcıların Türkiye'ye olan ilgisinin azalmasında etkili oluyor.

Doğrudan Yabancı Yatırım Net Girişi (Milyon USD)

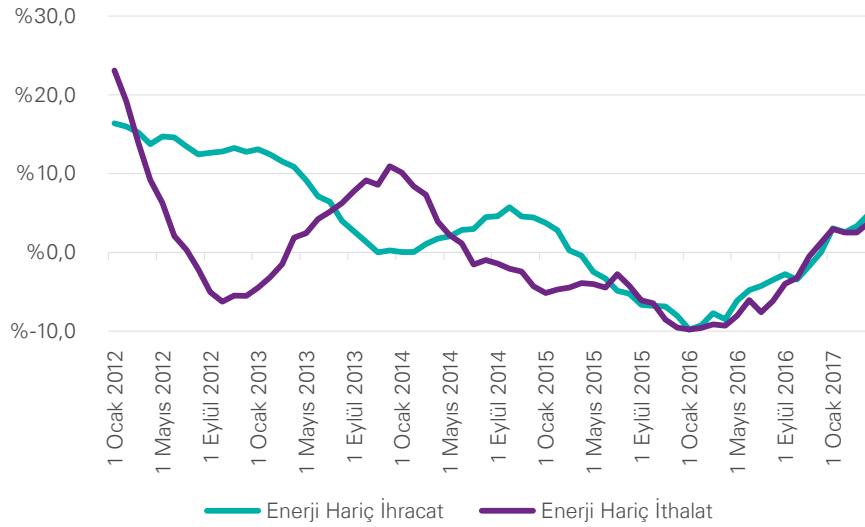

Kaynak: TCMB

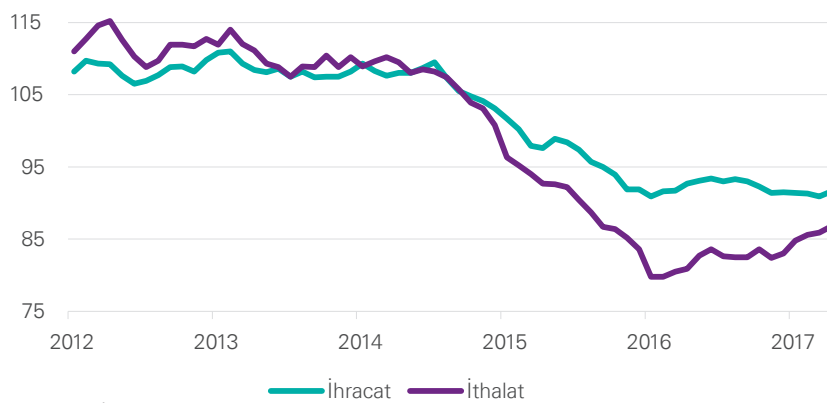
Dış ticaret açığı ilk yarıda yüzde 10 genişledi

- Geçtiğimiz iki yılda petrol fiyatlarında yaşanan düşüş dış ticaret açığında ciddi bir daralmayı beraberinde getirmişti. 2017 başından bu yana ise açık genişliyor. Gümrük ve Ticaret Bakanlığı'nın öncü verilerine göre haziranda geçen yılın aynı dönemine göre ihracat yüzde 2,07 artarak 13.159 milyar dolar olurken ithalat yüzde 1,53 daralarak 19.190 milyar dolara indi. Bu dönemde dış ticaret açığı yüzde 8,57 daralarak 6.021 milyar dolar olarak gerçekleşti. Böylece bakanlık verilerine göre, ilk yarıda ihracat yüzde 8,18 artışla 77.472 milyar dolar olurken ithalat yüzde 8,70 artışla 108.326 milyar dolara çıktı. Aynı dönemde dış ticaret açığı ise 2016'nın aynı dönemin kıyasla yüzde 10,01 genişleyerek 30.854 milyar dolar oldu.
- İlk çeyrekte ihracat ithalattan hızlı artarken, ikinci çeyrekte bu gidişin terse döndüğü görülüyor. İhracat tarafında genel olarak AB'ye yapılan ihracatın gücünü koruduğu görülürken, jeopolitik belirsizliklerin yüksek seyrettiği pazarlarda kırılganlıklar devam ediyor. İthalattaki hızlanmada ise enerji fiyatlarının etkisi ve iç talepteki canlılık dikkat çekiyor. Bununla birlikte, enerji fiyatlarında son dönemde görülen düşüşlerin dış ticaret açığındaki genişlemeyi kısmen sınırlayacağı öngörülüyor.
- 2016'daki dip seviyelerinden toparlanan ithal malların fiyat endeksindeki yükseliş ise 2017'nin ilk dört ayında da devam etti. İthal malların birim değer endeksi nisandaki yüzde 1'lik aylık artışla ilk dört aydaki artışını yüzde 4,6'ya çıkardı. İhracat malları fiyat endeksi ise yılbaşından bu yana dalgalı bir seyir izliyor. Nisanda aylık bazda yüzde 0,8 artan endeks sene başındaki seviyelerine toparlandı.

İhracat ve İthalat (12 Aylık Ortalama Yıllık Değişimler)

Dış Ticaret Fiyat Endeksleri (2010=100)

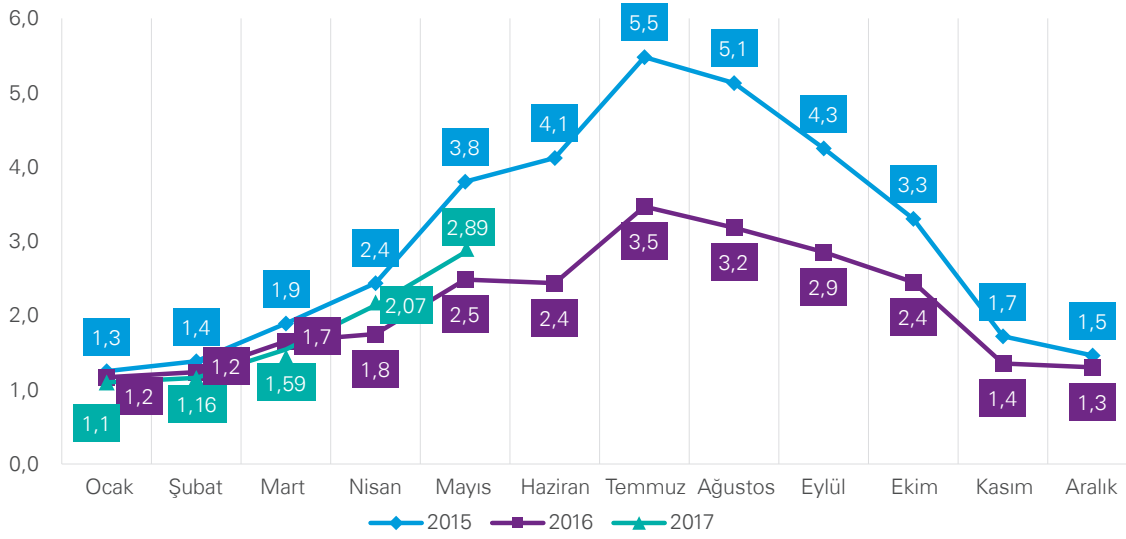

Kaynak: TÜİK

Turizmde gelir artıyor, kişi başı harcama azalıyor

📖 Kültür ve Turizm Bakanlığı verilerine göre, Türkiye'ye gelen yabancı ziyaretçi sayısı mayısta yüzde 16,27 artışla 2,89 milyon, ocak-mayıs döneminde ise yüzde 5,55 artışla 8,76 milyon kişi oldu. Rusya'dan mayısta gelen yabancı ziyaretçi sayısı yüzde 1383,9 artışla 608 bin 472 kişi olarak gerçekleşti. İlk çeyrekte Türkiye'nin turizm gelirleri yüzde 17,1 oranında azalarak 3 milyar 369 milyon dolar olmuştu. Aynı dönemde yabancıların kişi başına ortalama harcaması ise 637 ile geçen yılın aynı dönemine göre kişi başına 80 dolar azalmıştı.

Gelen Turist Sayısı (Milyon Kişi)

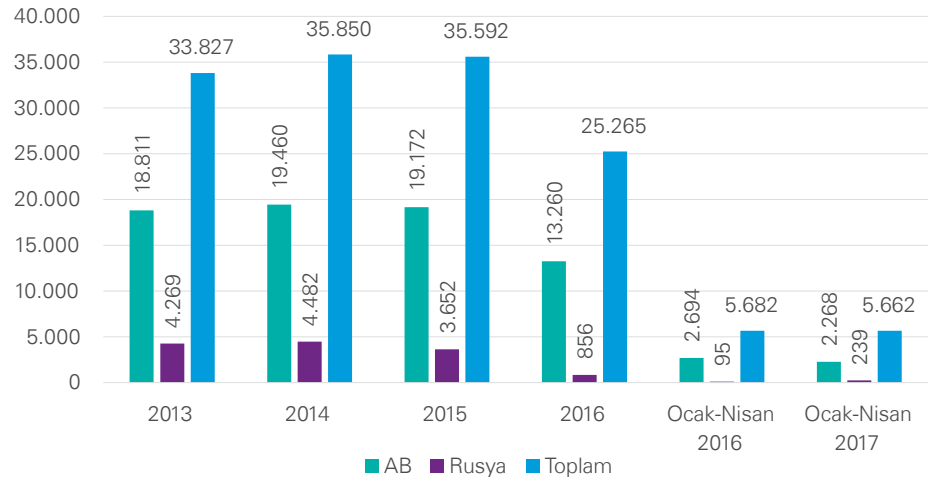

Kaynak: T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı

Rus turist dönüyor, Avrupalı hala mesafeli

📄 Turizm sektörü 2016'da Rusya kaynaklı krizle yüzde 30 gerilerken, AB ile Türkiye arasındaki diplomatik gerilimlerden dolayı 2017'nin ilk beş ayında OECD üyesi Avrupa ekonomilerinden gelen turist sayısında yüzde 22,2'ye varan kayıp yaşandı. Rus ve Ortadoğulu turist sayısındaki yükselişlerle sektör 2017'de bir miktar toparlansa da Avrupa'dan gelen ziyaretçi sayısındaki kayıplar endişe yaratmaya devam ediyor. Yine de, yılsonuna kadar Rus turist sayısının 5 milyonu yakalaması ve 2018 itibariyle turizmde 2015 döneminin yakalanması öngörülüyor.

Bölgelere Göre Turist Sayısı (Bin Kişi)

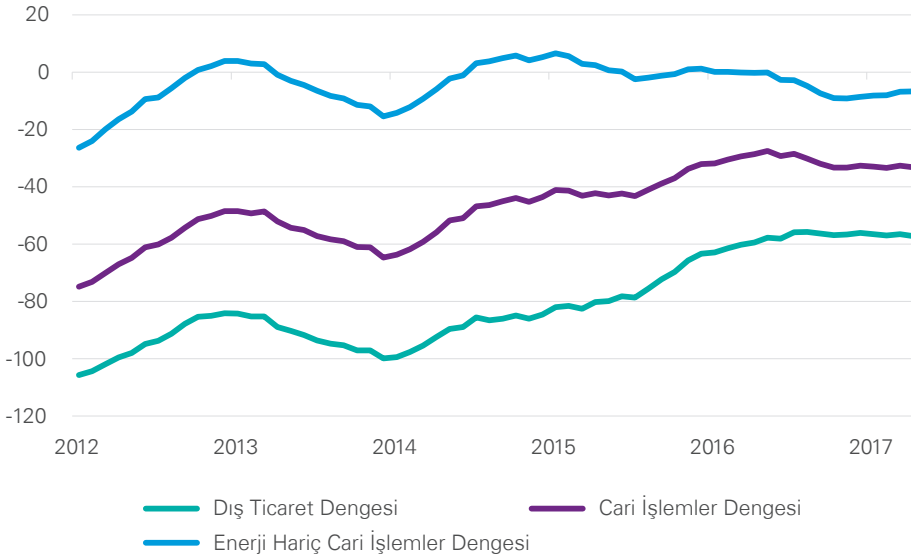

Kaynak: TCMB

Cari açık beklentilerle uyumlu

- 2014'te iç talebi sınırlamaya dönük tedbirler ve 2015'te petrol fiyatlarındaki düşüşlerle cari açık son yıllarda oldukça düşük seviyelere çekilerek yönetilebilir seviyelere inmişti. Ancak 2016 ortalarında turizmdeki sorunlar nedeniyle cari açığta iyileşme sona erdi. Bununla birlikte, enerji fiyatlarının olumlu etkisi de sene başından beri geride kalıyor. Bu gelişmeler sonrası dış ticaret açığımızda ve cari açığımızda kademeli bir genişleme başladı.
- En son açıklanan Nisan ayında toplam cari işlemler açığı, geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 17,6 artışla 3,6 milyar dolar olarak gerçekleşti. Böylece ilk dört ayda 2016'nın aynı dönemine göre yüzde 5,8'lik genişleme yaşandı. Nisanda dış ticaret açığındaki bozulmaya karşın bavul ticareti ve hizmet dengesindeki iyileşme cari açığındaki bozulmayı sınırladı. Bununla birlikte, ilk çeyrekteki olumsuzlukların aksine nisanda cari açığın finansman kalitesinde bir miktar iyileşme yaşandı. Özel sektörün yurtdışından borçlanma imkanlarında sınırlı bir iyileşme olurken ay genelinde 3,3 milyar dolarlık net portföy yatırımı girişi yaşandı. Dış ticaret dengesi üzerindeki yukarı yönlü risklerin kısmen dengeli olduğunu görülse de gelecek dönemde turizm gelirleri kaynaklı hizmetler dengesindeki belirsizliklerin önemini koruyacağı anlaşıyor.
- Bununla birlikte, gelişmekte olan ekonomilere yönelik sermaye akımlarındaki toparlanma, yakın dönemde finansman kalitesindeki bozulmayı sınırlandıracak. Bu nedenle 2017 yılının genelinde cari açığın 2016 yılındaki 32,6 milyar dolardan 37 milyar dolara yükselmesi öngörülmüyor.

12 Aylık Toplamlar (Milyar Dolar)

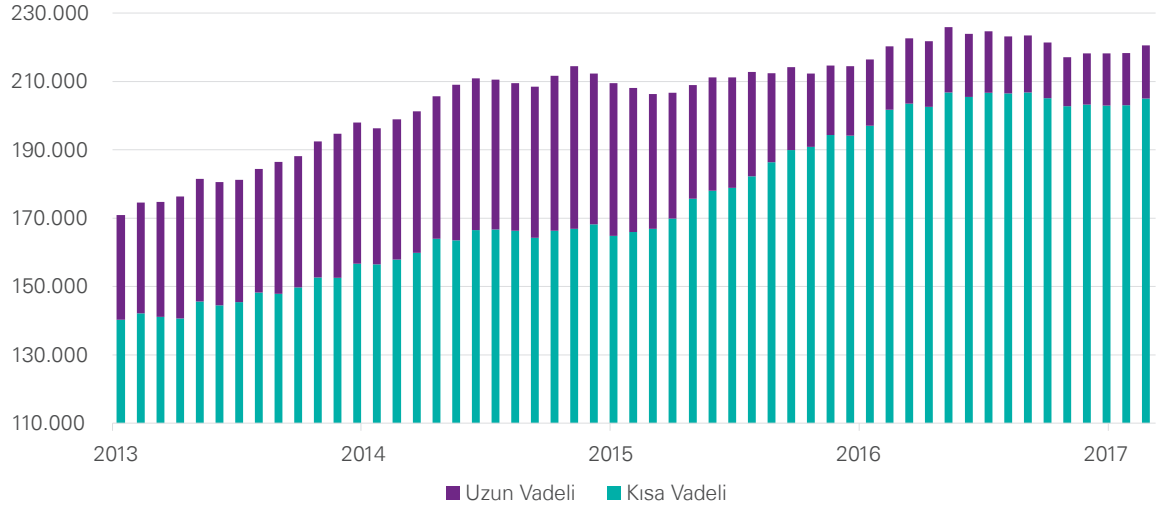

Kaynak: TÜİK, TCMB

Dış borçtaki artış sürüyor

- 2014 ikinci yarıda Türkiye’de resmi otoriteler kısa vadeli den ziyade uzun vadeli dış borçlanmayı özendirici birtakım düzenlemeler yapmıştı. Bununla birlikte, küresel belirsizliklerin ve faiz hadlerinin yükselmesi ile Türk özel sektörü genel olarak dış borçlanmasını sınırlamaya yönelerek, 2016 ikinci yarıda netten dış borç ödeyici konuma geçmişti. Bu eğilim söz konusu dönemde genel olarak özel sektörün yurtdışından yaptığı kredi borçlanmasında da görüldü.
- 2017 ile birlikte Türkiye özel sektörünün yurtdışından sağladığı kredi borcu yeniden artmaya başladı. 2016 sonunda 202,7 milyar dolar olan özel sektörün yurtdışı uzun vadeli kredi borcu, nisan itibarıyla 205 milyar dolara çıktı. Kısa vadeli kredi borcu ise aynı dönemde 14,3 milyar dolardan 15,6 milyar dolara yükseldi. Önümüzdeki dönemde, Türk finansal varlıklarına yurtdışı yerleşiklerin talebinde gözlenen toparlanmanın paralelinde borç verme eğilimi de toparlanabilir. Bu doğrultuda dış borç stokunda da kademeli artışlar görülebilir.

Özel Sektörün Yurtdışından Sağladığı Kredi Borcu (Milyon Dolar)

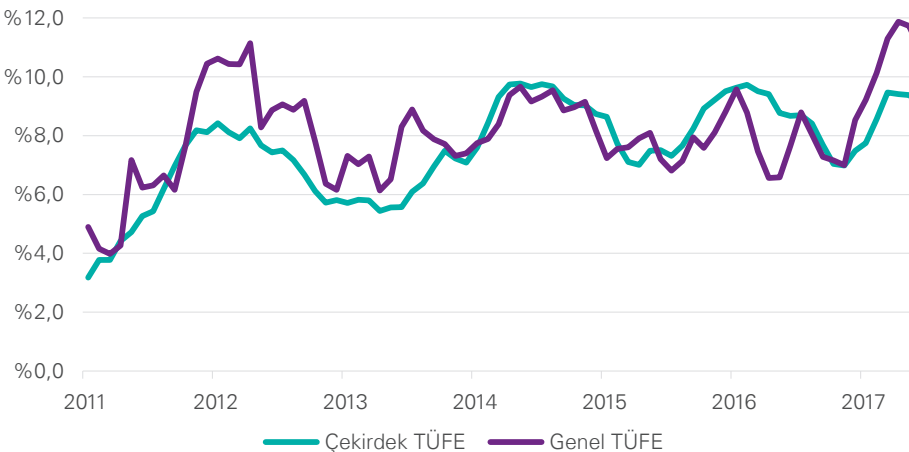
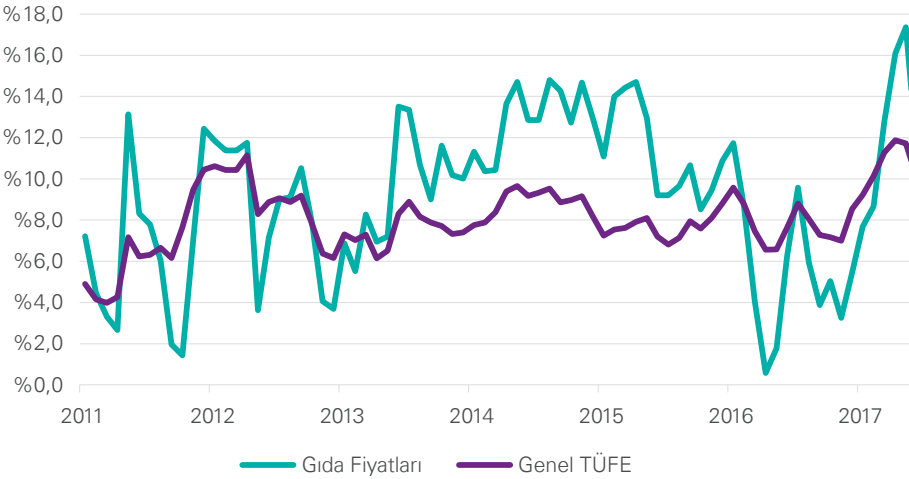

Kaynak: TCMB

Enflasyon zirveden döndü

- 2016 sonuna doğru küresel dinamiklerle TL'deki değer kaybı tetiklenirken, enflasyon görünümü de olumsuz etkilenmeye başladı. Vergi artışları, gıda fiyatlarındaki oynaklık ve petrol fiyatlarındaki yükseliş gibi faktörlerle birlikte iç talebi canlandırmaya dönük tedbirler enflasyonu 2016 son çeyrekte sonra hızlandıran faktörler oldu. Bu gelişmeler ışığında 2017 ilk çeyrekte çift haneli seviyelere çıkan yıllık enflasyon nisanda yüzde 11,84 ile zirve noktasına ulaştı.
- Mayıs ve haziranda ise gıda fiyatlarında başlayan mevsimsel düşüşler ve enerji fiyatlarındaki geri çekilme ile genel TÜFE yıllık enflasyonu haziran itibarıyla yüzde 10,90'a indi. Gıda dışındaki ürünlerde yıllık enflasyon çift haneli seviyelerin hemen altında seyrederken çekirdek enflasyon ise marttaki yüzde 9,46'dan haziranda yüzde 9,20'ye geriledi. Tüketici enflasyonunda olduğu gibi, yurtiçi üretici fiyatları (ÜFE) enflasyonunda da nisanda zirve seviyeler görüldü. Nisanda yüzde 16,37 ile son dokuz yılın zirvesini gören ÜFE yıllık enflasyonu gerileyerek haziranda yüzde 14,87'ye düştü.
- İç talepteki canlılık nedeniyle enflasyondaki iyileşme sınırlı kalırken hükümetin geçtiğimiz günlerde et ithalatında yaptığı vergi ayarlamasının kısa vadede gıda fiyatları enflasyonundaki iyileşmeyi destekleyeceği bekleniyor. Bununla birlikte enflasyon dinamiklerinde kalıcı bir iyileşme için TL'nin yeniden bir satış baskısı altında kalmaması çok büyük önem taşıyor. Bunun yanında gıdadaki mevsimsel fiyat düşüşlerinin kesintiye uğramaması ve petrol fiyatları gibi diğer maliyet unsurlarındaki baskının azalması da gerekiyor. Bu varsayımlar altında, genel TÜFE yıllık enflasyonunun yaz aylarında tek haneli seviyelere inebileceği öngörülüyor. Enflasyondaki uzun vadeli yapısal sorunları aşmak için ise başta tarım reformu ve tarımsal ürün arzının devamlılığı olmak üzere bütüncül yaklaşımların gerekliliği öne çıkıyor.

Yıllık Değişimler

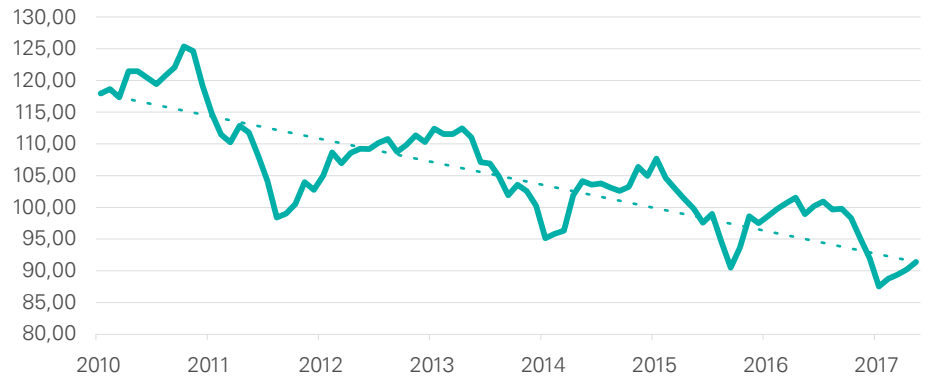
Kaynak: TÜİK

Merkez'in sıkı duruşu, reel efektif döviz kurunu yükseltti

Enflasyon görünümündeki bozulma ile küresel ve yurtiçi belirsizlikler, TL'de sert değer kayıplarına neden oldu ve 2016 sonlarından itibaren finansal istikrarı olumsuz etkiledi. Reel efektif döviz kuru endeksi denge değerinden ciddi biçimde saparak 2017 Ocak'ta 87,54 ile tarihi düşük seviyesine indi. Bunun üzerine TCMB 2016 son çeyrekte ve 2017 başındaki toplantılarında haftalık repo ve gecelik borç verme faiz oranlarında sınırlı artırımlar yaparken geç likidite penceresi imkanı faiz oranlarını belirgin olarak yükseltti. Finansal sistemin likidite ihtiyacını da büyük ölçüde geç likidite penceresinden sağlayarak para politikası duruşunu sıkılaştırdı.

Reel Efektif Döviz Kuru (2003=100)

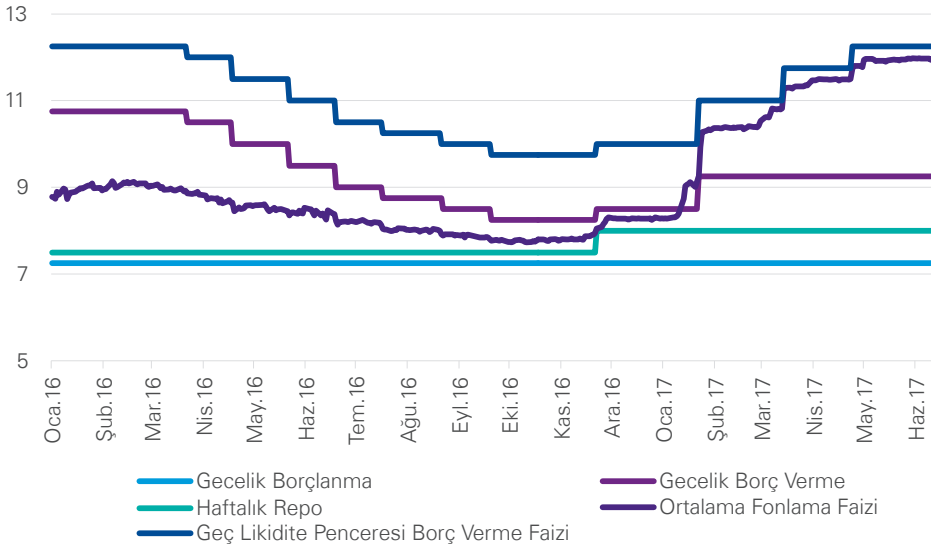

Kaynak: TCMB

TL, rekor düşük seviyelerden toparlandı

- TCMB finansal sistemin ihtiyacı olan kısa vadeli döviz de swap işlemleri ile sağlayarak finansal istikrarı güçlendirdi. Döviz kurlarında oynaklık azalırken küresel koşulların da kısmen olumluya dönmesi ile TL rekor düşük seviyelerden toparlandı. Bu sayede reel efektif döviz kuru endeksi kademeli bir şekilde dip noktasından yüzde 4,4 yükselerek mayıs itibarıyla 91,4 seviyesine çıktı.
- 2017 ikinci çeyrekte TCMB geç likidite penceresi faizinde 50 baz puanlık artırımla sıkı likidite duruşunu güçlendirdi. Böylece süreç boyunca ortalama fonlama faizinde yaklaşık 425 baz puanlık artışla yüzde 12'ye yaklaştırırken, Türk finansal varlıkları kısa vadeli oynaklıklardan korumaya çalıştı. Öte yandan mevcut seviyeler kısa vadeli şoklara karşı finansal sistemi korumaya yeterli görülse de yeni bir satış baskısı olduğunda manevra alanının sınırlı olduğu yönünde eleştiriler var. Çünkü hala Merkez Bankası'nın ortalama fonlama faizi, enflasyonun bulunduğu seviye ile karşılaştırıldığında oldukça düşük bir reel faiz öneriyor. Bu da risk primi arttığında fon akımlarının Türkiye'ye ilgisini canlı tutamayabileceği endişelerine yol açıyor.

TCMB Faizleri

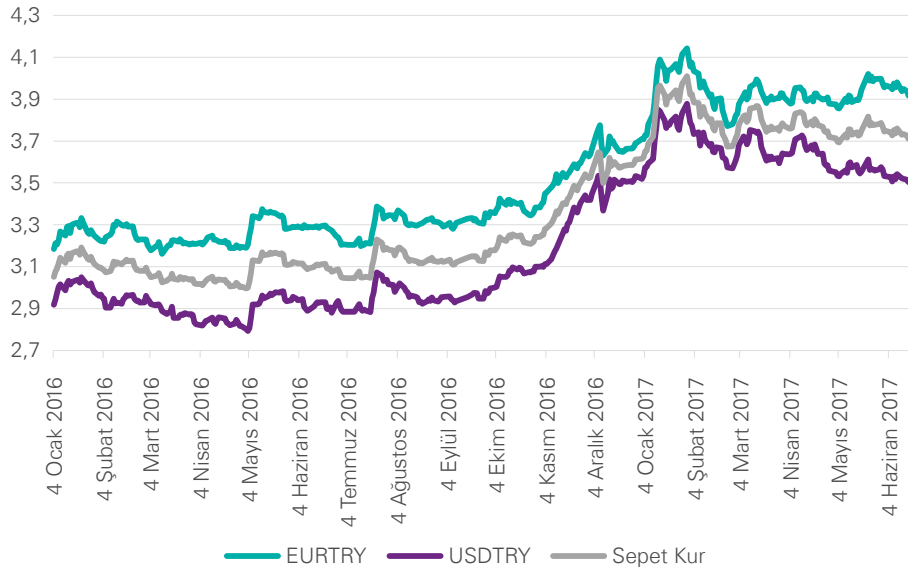

Kaynak: TCMB

Referandum sonrası TL, yüzde 3,8 değerlendi

- 2017'ye küresel riskten kaçış ve yurtiçi belirsizliklerin yükselmesiyle zayıf başlayan Türk finansal varlıkları, ocak ortasından sonra genel olarak toparlandı. İlk çeyreğin ikinci diliminde belirginleşen bu toparlanmada ilk etapta küresel risk iştahının iyileşmesinin yanında TCMB'nin likidite duruşunu sıkılaştırması etkili oldu. İkinci çeyrekte ise yurtdışında referandum sonrasında belirsizliğin azalması ve dış politikada tansiyonun düşmesi olumlu katkı sundu ve Türk finansal varlıklarına olan talep güçlendi.
- Mart sonundan haziran ortasına kadar olan dönemde gelişmekte olan ekonomilerin para birimleri ortalaması dolar karşısında sadece yüzde 1,0 değer kazanırken, TL yüzde 3,8 değerlendi. Aynı dönemde, yabancı para cinsinden beş yıllık ülke risk primi 21 baz puan iyileşirken uzun vadeli TL cinsi tahvil faizi yüzde 10,93'ten yüzde 10,54'e geriledi. Yakın dönemde faiz ve risk primindeki düşüşün enflasyondaki iyileşmenin belirginleşmesi ile biraz daha devam etmesi beklenebilir.

Döviz Kurları

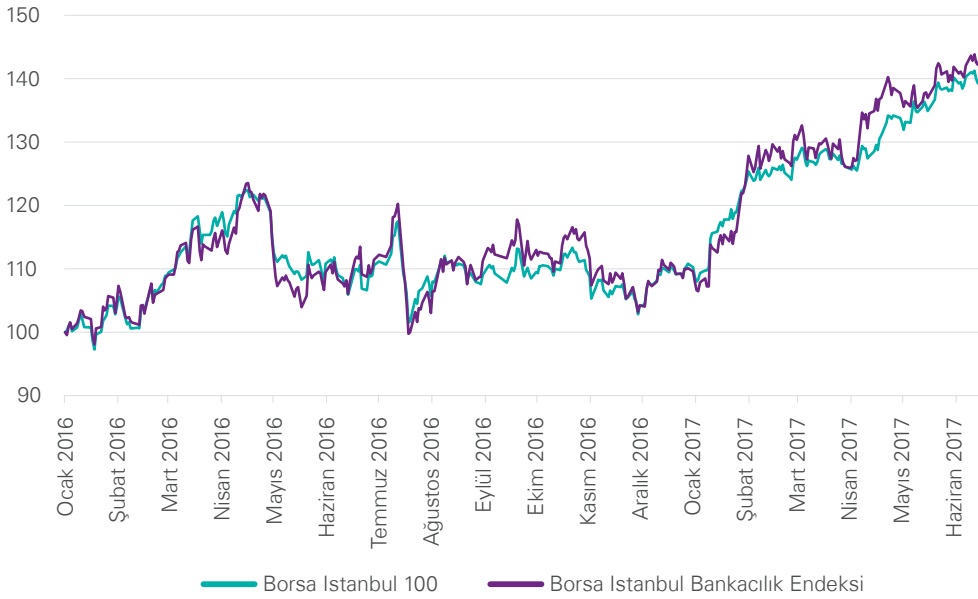

Kaynak: BDDK

Finansal varlıklarda iyileşme sürece

- İkinci çeyrekte Borsa İstanbul gösterge endeksleri de gelişmiş ve gelişmekte olan pek çok piyasadan daha iyi bir performans sergiledi. Gelişmekte olan ekonomilerin ortalamasında yüzde 4,7'lik yükseliş olurken aynı dönemde Borsa İstanbul'daki yükseliş yüzde 10,5'i buldu. Bu güçlü performansta bankacılık sektörü ve genel ekonomik büyüme görünümündeki olumlu gelişmeler etkili oldu.
- Eylüldeki Fed toplantısına kadar küresel piyasalarda beklenmedik bir şok yaşanmaz ise TL'deki kademeli iyileşme ve Türk finansal varlıklarına olan ilginin devam etmesi öngörülüyor. Bu süreçte Türkiye'de enflasyonun düşmeye devam edecek olması da bu süreci destekleyebilir.

Borsa İstanbul Gösterge Endeksleri (2016 Başı=100)

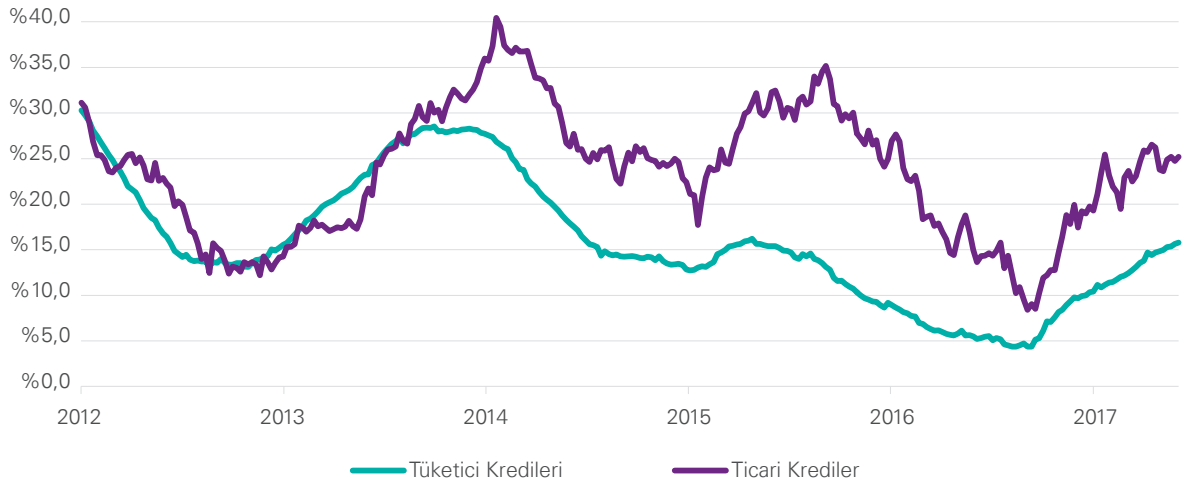

Kaynak: BDDK

Bankacılık sektörüne KGF dopingi

- 2016 yılı üçüncü çeyrekte ekonomide yaşanan daralmanın ardından alınan tedbirlerin bir boyutu da bankacılık sektörüne yönelikti. Bu tedbirler sektörün kredi verme koşullarının gevşetilmesini içerirken başta tüketici kredilerinde olmak üzere 2016 son çeyrekte toparlanmayı getirdi. Bununla birlikte, kredi imkanlarına ulaşmakta zorlanan küçük ve orta büyüklükteki işletmelere (KOBİ) yönelik uygulamaya konulan Kredi Garanti Fonu (KGF) uygulaması 2017 Şubat'tan sonra ticari kredilerin toparlanmasını sağladı. Mart-nisan-mayıs aylarını kapsayan dönemde 250 milyar liralık kredi hacminin 107 milyar doları kullanıldı. Özellikle ikinci çeyrekte etkilerini daha çok gördüğümüz uygulamanın sonuçları, alınan kredilerin amacı dışı kullanılabileceğine yönelik kaygıları ve sistemin etkinliğine yönelik eleştirileri boşa çıkarıyor.
- 2016 yılı sonunda yüzde 16,7 toplam kredi büyüme hızı ile BDDK haftalık verilerine göre haziran başında yüzde 21,8 seviyesine ulaştı. Bu hızlanmanın önemli bir kısmı KGF desteği ile güçlenen ticari kredilerden geliyor. Bu dönemde ticari kredilerin önceki yılın aynı dönemine göre büyüme hızı ise 2016 sonundaki yüzde 19,7'den yüzde 25,5'e yükseldi. Tüketici kredilerin yıllık büyüme hızı ise yüzde 10,8'den yüzde 15,8'e çıktı.
- Tüketici kredilerinde daha çok konut kredileri kaynaklı bir toparlanma gözlenirken, kredi kartı ve ihtiyaç kredilerinde daha sınırlı kaldı. Kredilerdeki bu hızlanma şimdilik sektörün aktif kalitesine ilişkin göstergelere olumlu yansıdı. Takipteki alacakların yıllık artış hızı 2016 sonundaki yüzde 21,9'dan haziran başında yüzde 13,8'e yavaşladı. Bu sayede takipteki alacakların toplam kredilere oranı ise yüzde 3,29'dan yüzde 3,20'ye geriledi. Sektörün net karı ise ilk dört ayda 2016'nın aynı dönemine göre yüzde 59,2 oranında arttı.

Yıllık Değişimler

Tahsili Gecikmiş Alacakların Toplam Kredilere Oranı

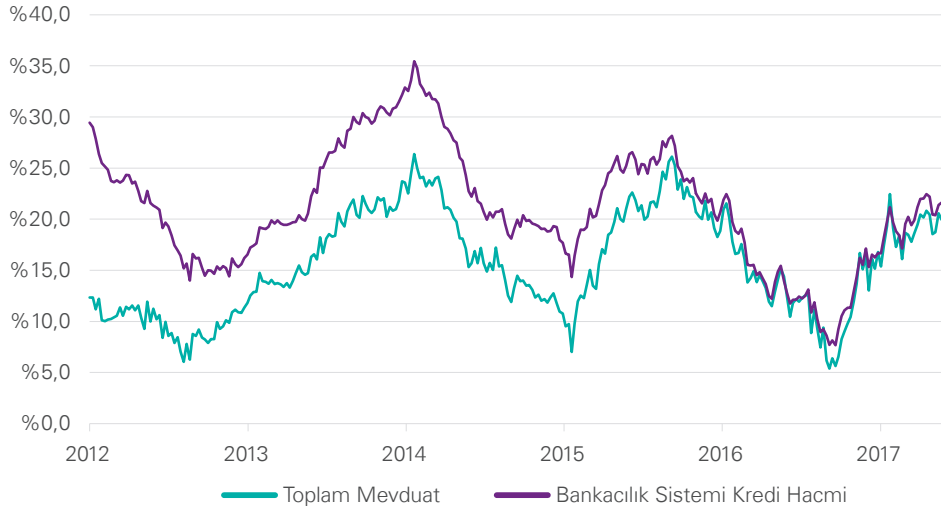

Kaynak: BDDK

Mevduatlardaki artış, kredilerin gerisinde kalıyor

- ✍ Tasarruf açığından dolayı ülkemizde mevduatlar yeterli hızda artmıyor. Yılbaşında yüzde 16,8 olan mevduatların yıllık büyüme hızı Haziran başında yüzde 20 ile hala kredi büyüme hızının altında kalıyor. Sektör bu büyümeyi sağlarken, mevduat faizlerinde de artışlar yaşandı. İlk çeyrekte mevduat faizlerindeki artış sınırlı kalsa da ikinci çeyrek ile birlikte kayda değer artışlar gerçekleşti.
- ✍ 2016 sonunda yüzde 9,64 olan TL mevduat ortalama faizi, 2017 Mart sonunda yüzde 10,42'ye, haziran başında ise yüzde 11,66'ya ulaştı. Bu da önümüzdeki dönemde sektörün büyüme hızı ve karlılığı üzerinde ciddi bir sorun olabilecekken reel sektöre kaynak sağlamasını da zorlaştırabilir.

Yıllık Değişimler (%)

Kaynak: BDDK

Sonuç

Jeopolitik sorunlar nedeniyle Ortadoğu ve Kuzey Afrika ülkeleri ile olan ticari ilişkiler hala sıkıntılı olsa da AB ekonomilerindeki ekonomik aktivitenin ve küresel ticaretteki güçlü sonuçların Türkiye'ye olumlu yansıdığı görülüyor.

Turizm ise 2016'nın kayıplarını telafiye çalışıyor. Geçen yıl ciddi biçimde daralan pazarlarda kayda değer toparlanma olsa da AB'den gelen turist sayısında ilk dört aydaki yüzde 20,60 azalma dikkat çekici.

İkinci çeyrekte görülen kredi genişlemesi bankacılık sektörünün kaynak ihtiyacını ve dolayısıyla mevduat faizlerini ciddi biçimde artırdı. Bu da kredi maliyetleri üzerinde yukarı yönlü baskı yaparken büyümenin finansmanı açısından ciddi soru işaretleri oluşturuyor.

İkinci çeyrekte yüzde 12 ile zirve yapan enflasyonda önümüzdeki dönemde kaydedilecek düşüş faizleri, bir miktar aşağı çekebilir. Kalıcı olarak düşük seviyelerde istikrar kazanması ise doğal olarak daha büyük önem taşıyor. Dolayısıyla makroekonomik çerçeveyi desteklemek için Türkiye'ye yönelik sermaye akımlarının güçlenerek devam etmesini sağlayacak şekilde, yatırımcı güvenini artıracak koşulların sağlanması ihtiyacı devam ediyor.

2017 beklentileri

Büyüme

Yurtiçi özel sektör tüketim ve kamu harcamalarının katkısı azalabilecek olsa da yatırım ve net dış talepten gelecek katkı büyümedeki yavaşlamayı sınırlayabilir. Bu kapsamda yıl genelinde büyüme oranlarının yüzde 4-5 aralığında dalgalanabileceği bekleniyor.

Turizm

2017'de toparlanma çabasındaki sektörün performansını, AB'den gelecek turistlerin ne ölçüde azalacağı konusu belirleyecek gibi görünüyor. Diğer pazarlardaki hızlı toparlanma ile toplam turizm gelirleri, bu sene yüzde 10 civarında bir artışla 15 milyar doları aşabilir.

Dış Ticaret

İhracat: Jeopolitik sorunlara rağmen AB'ye yapılan ihracatın gücünü koruması, toplam ihracattaki yavaşlamanın sınırlı kalacağı beklentisini ortaya koyuyor. Bu doğrultuda yıl genelinde ihracatın yüzde 10'dan fazla artışla 160 milyar doları bulması öngörülüyor.

İthalat: İç talebin gücünü korumasının yanında, petrol fiyatlarından geçen yıla kıyasla daha az katkı gelecek olması önemli bir risk oluşturuyor. Bu nedenle ithalatın ihracata kıyasla biraz daha hızlı artışla 225 milyar doları aşabileceği tahmin ediliyor.

2017 büyüme beklentisi

%4,5

GSYİH beklentisi

845
milyar \$

2017 dış ticaret beklentisi

İhracat **160** milyar dolar
İthalat **225** milyar dolar

Piyasalar (yıl ortalaması)

Dolar / TL : **3,60**

Euro / TL : **3,96**

Euro / Dolar: **1,10**

Petrol : **52,5 \$**

İşsizlik

%11

(yıl ortalaması)

Enflasyon

%9

(yıl ortalaması)

Cari Açık

37

(milyar dolar)

Bakış hakkında

KPMG Türkiye tarafından Türkçe ve İngilizce olarak hazırlanan ve her üç ayda bir okuyucularla buluşan KPMG Bakış, Türkiye ve dünya ekonomisindeki temel makroekonomik göstergelere ve bunların özet yorumlarına yer veriyor.

Bakış 1

Türkçe

İngilizce

Bakış 2

Türkçe

İngilizce

Bakış 3

Türkçe

İngilizce

Bakış 4

Türkçe

İngilizce

Bakış 5

Türkçe

İngilizce

Bakış 6

Türkçe

İngilizce

Bakış'ın dağıtım listesine üye olmak istiyorsanız iletişim bilgilerinizi tr-fmmarkets@kpmg.com adresine gönderebilirsiniz.

Kilidi Kırarak Cinsiyet Eşitliği Eğitimleri başladı

Eğitimin Amacı

Bu eğitimin amacı katılımcılarla toplumda kadın erkek eşitliğinin sağlanmasına yönelik bilgi ve deneyim paylaşımında bulunmak ve yönetim kademelerinde toplumsal cinsiyet perspektifini yerleştirmeye yönelik duyarlılık kazandırmak ve farkındalık yaratmaktır.

Global Compact'ı imzalayan şirketlerin eğitim ihtiyacını da karşılayan bu eğitim programı aynı zamanda şirketlerin kurumlarında bir dönüşüm yaratmayı hedefleyen her türlü girişiminde (plan, politika, program, proje...) cinsiyet eşitliği ilkesini hedeflerine dâhil etmeleri için gerekli altyapıyı hazırlayacaktır.

Eğitim Programı

Temel kavramlar ve mevzuatlar

- Toplumsal cinsiyete dayalı eşitsizlik ve ayrımcılık
 - Ayrımcılık
 - Pozitif ayrımcılık
- Yönetimde cinsiyet eşitsizliği
 - Cam tavanlar
 - Kraliçe Arı Sendromu
 - İş yaşam dengesi
- Toplumsal cinsiyet eşitliğine duyarlı yönetim olmak
 - "Gender mainstreaming"
 - Dil kullanımı
 - Tutum ve davranışlar

Eğitim Süresi: Yarım gün

Detaylı bilgi için:

KPMG Türkiye Eğitim Merkezi

Nurgül Günüşen

E : egitim@kpmg.com.tr

T : +90 (216) 681 9000 **Dahili:** 9427

İletişim:

Detaylı bilgi için:

KPMG Türkiye
Kurumsal İletişim ve Pazarlama Bölümü
tr-fmmarkets@kpmg.com

İstanbul

Rüzgarlıbahçe Mh. Kavak Sk. No:29
Kavacık 34805 Beykoz / İstanbul / Türkiye
T: +90 216 681 9000

Ankara

The Paragon İş Merkezi Kızılırmak Mah. Ufuk
Üniversitesi Cad. 1445 Sok. No:2 Kat:13
Çukurambar 06550 Ankara / Türkiye
T: +90 312 491 7231

İzmir

Heris Tower, Akdeniz Mah. Şehit Fethi Bey Cad.
No:55 Kat:21 Alsancak 35210 İzmir / Türkiye
T: +90 232 464 2045

kpmg.com.tr
kpmgvergi.com

Bu dokümanda yer alan bilgiler genel içeriklidir ve herhangi bir gerçek veya tüzel kişinin özel durumuna hitap etmemektedir. Doğru ve zamanında bilgi sağlamak için çalışmamıza rağmen, bilginin alındığı tarihte doğru olduğu veya gelecekte olmaya devam edeceği garantisizdir. Hiç kimse özel durumuna uygun bir uzman görüşü almaksızın, bu dokümanda yer alan bilgilere dayanarak hareket etmemelidir.

© 2017 Akis Bağımsız Denetim ve SMMM A.Ş., KPMG International Cooperative'in üyesi bir Türk şirkettir. Tüm hakları saklıdır. Türkiye'de basılmıştır.

KPMG adı ve KPMG logosu KPMG International Cooperative'in tescilli ticari markalarıdır.